

Анатолій Сергієнко

Заокванські канікули

Пригодницький роман

Київ
2021

УДК 821.161
С32

С32 **Сергієнко Анатолій**
Заокеанські канікули : роман. — Київ : Видавництво
Ліра-К, 2021. — 208 с.
ISBN 978-617-520-024-7

«Заокеанські канікули» – пригодницький роман, у якому вдало поєднано гостросюжетний детектив з актуальними проблемами сьогодення. Карколомні події, яскраві неординарні персонажі, розслідування загадкових убивств до останньої сторінки тримають читача в емоційному напруженні. Цікаво і ненав’язливо, ледь помітною синьо-жовтою стрічкою, через увесь сюжет проходить лінія патріотизму. Не крикливого й показного, а правдивого, щирого, гідного поваги. Твір розрахований на широке коло читачів, насамперед, шанувальників детективу та справжнього художнього слова.

УДК 821.161

ISBN 978-617-520-024-7

© Сергієнко А., 2021
© Видавництво Ліра-К, 2021

1

Що я вскочив у халепу, зрозумів не одразу, а трохи згодом, коли проаналізував ситуацію, зіставив факти і в бездиханному тілі з простреленою головою упізнав хлопця, що годину тому так жваво спілкувався з Інокентієм Петровичем Житарюком – колишнім мером нашого міста. Так, то був він, довготелесий молодик у білій сорочці на короткий рукав та сірих штанях, котрий підсів до Житарюка у вагоні метро після того, як потяг перетнув Манхеттенський міст і взяв курс на Бруклін. Утім, не буду забігати наперед...

Спочатку я подумав, що надибав у нью-йоркській підземці двійника ексмера, якого в народі прозвали Кеша Вирвизуб. Прізвисько приліпилося до нього ще з першої каденції, коли на сесії міської ради Інокентій Петрович затіяв штовханину біля трибуни і, не випускаючи з рук мікрофона, пообіцяв вирвати кліщами всі зуби депутату-опозиціонеру Віталію Левченку. Очевидно, наш мер так професійно висловився, бо пригадав, у пориві гніву, свою першу роботу за фахом – дантистом у районній поліклініці. Містом давно гуляли чутки, що конфлікт між ним і лідером опозиції розгорівся після того, як цей лідер привіз у місто пар-

тію неякісного кокаїну. Якби лише привіз, а то навжився збути місцевому кримінальному угрупованню, яке було під надійною парасолькою Інокентія Петровича. Зуби недобросовісному постачальнику дурману не вирвали, але, перестрівши в під'їзді будинку, де той проживав, відрізали шматок вуха й порізали сідниці. Однак до суду справа про нанесення тяжких тілесних ушкоджень так і не дійшла. Навпаки, Віталій Левченко сів у в'язницю на чотири роки за організацію замаху на мера міста. Щось там і справді вибухнуло перед броньованим «Мерседесом» Інокентія Петровича. Та враховуючи, що всі засоби масової інформації міста знаходилися в руках градоначальника, випадок швидко роздмухали в пресі, відкрили кримінальне провадження, а псевдоопозиціонера і компаньйона по наркобізнесу в одній особі, Віталія Левченка, відправили за ґрати.

І ось бачу перед собою точну копію Інокентія Петровича. Густе чорне волосся з ледь помітною сивиною на скронях, акуратно підстрижена трикутна професорська борідка, довгий ніс, тоненькі, міцно стулені вуста, а на обличчі ледь помітна напруженість. І очі також його. Трохи випуклі й хтиві, як у kota, що присів на задні лапи і готовий ось-ось кинутися у вир безрезневих оргій. Буває ж таке, подумав я, мешканець заокеанського мегаполіса, як дві краплі води, схожий на нашого ексмера. Їде, мабуть, чолов'яга з роботи додому. Хто він? Думаю, виходець з України, бо в синьо-жовтій футболці з великим тризубом по центру. Сидить, спокійно читає газету. Час від часу підводить голову і пильно роздивляється довкола, наче когось шукає в набитому вщент вагоні. Я й собі окинув погля-

дом пасажирів. Нічого цікавого. Все як завжди. Більшість втупила очі в смартфони, меншість, в основному іммігранти, проглядають пресу, кожен – своєю рідною мовою. Бо куди б доля не закинула, ностальгія за батьківщиною завжди крає серце. Ті, що стоять, понуро мовчать і чекають, коли звільниться місце, щоб присісти. Якийсь амбал з квадратним лицем і шрамом на підборідді неспокійно тупцює ліворуч від мене. І йому, без сумніву, також хочеться примоститися на лаву. Я знову з цікавістю перевів погляд на чоловіка, дуже схожого на Житарюка. Помітив, що він читає популярну україномовну газету «Міст», яка виходить у США. Не знаю чому, але я й далі уважно придивлявся до нього та порівнював з одіозним мером, що несподівано наживав п'ятами, перебуваючи під слідством. І раптом мене осінило – це справді Інокентій Петрович власною персоною! Кеша, як його називало близьке оточення. Треба ж так!

Кешу затримали під час обшуку в його службовому кабінеті. На запитання, звідки в шухляді робочого столу сорок тисяч зелених, зухвало бовкнув: «Теща на обід дала». А потім, зверхньо всміхнувшись, показав слідчому великий палець. Той не стримався і, ледь доторкнувшись, ліктем легенько пнув Інокентія Петровича в груди. Житарюк, мабуть, того тільки й чекав, бо враз схопився за серце і, наче лантух, гепнувся на підлогу. Мера забрала «швидка» і він одразу став тяжкохворим пацієнтом обласної лікарні. Прийом не новий, зате дієвий. Можна й термін ув'язнення в лікарні відбути, якщо маєш гроші та надійних покровителів. Канали телебачення крутили картинку: мер лежить із заплющеними очима в кареті швидкої допомоги, вкритий

строкатою ковдрою. На лиці смуток та нестерпний біль. За тиждень адвокат зумів добитися для Житарюка домашнього арешту. Інокентію Петровичу надягли електронний браслет. І ось він, перебуваючи з навігаційним приладом на нозі, під пильним оком поліції, добре помізкувавши, зрозумів, що йому світить реальний термін ув'язнення, а рухоме й нерухоме майно незабаром опиниться під арештом. Важко збагнути, як Інокентій Петрович зумів: за декілька днів позбутися засобу обмеження свободи, зняти заощадження в банках, переписати на родичів усі свої статки та дременути невідь-куди. І це, як усі думали, тяжкохвора людина, котра от-от могла віддати Богу душу, не витримавши свавілля влади. Видно, свіже повітря за містом та домашні харчі на триповерховій дачі з басейном позитивно вплинули на здоров'я мера.

Мені дотепер не дає спокою інше питання: як таку людину могла обрати мером громада майже сімсоттисячного міста? Феномен справді незрозумілий. Ще й синьо-жовту футболку надягнув! Навіщо? Адже увагу лише до себе привертає. Кожен українець, що мешкає в місті, одразу впізнає кольори національного прапора, згадає рідну батьківщину й почне уважно придивлятися до незнайомця. Отже, Житарюку по барабану, хто і як на нього дивитиметься! Впевнений – у далекій Америці його шукати не будуть. Футболку, мабуть, із собою привіз, бо таких тут у магазинах не купиш. Дивне поєднання патріотизму з руками, що вміють красти. А гроші до Інокентія Петровича так і липли.

Тут у вагон зайшов довготелесий молодик в окулярах, білій сорочці на короткий рукав, сірих штанях та течкою під пахвою, на якого я чомусь звернув увагу.

Мабуть, біржовий ділок з Уолл-стріт, подумав, а окуляри в дорогій оправі носить для іміджу. Коли місце біля Житарюка звільнилося, він швидко зреагував, зручно вмовистившись біля нього. Потиснув руку і заговорив... Заговорив чистою українською, без акценту! Я нашо-рошив вуха...

– Треба вилітати в Лос-Анджелес, – тихо проказав молодик. – Квиток, документи й усе необхідне в конверті, а конверт у тещі. Як вам тутечки?

– Жахливо, – відказав мер, не відриваючи погляду від газети, – суцільний негатив. Немає з ким і словом перекинутися. У мене мізки пухнуть без живого спілкування. Я так жити не звик. Ніколи не думав, що буде настільки тяжко.

– Скоро все скінчиться. Тримайтеся. Ще кілька днів потерпіти тре'. На Брайтон-Біч навідайтеся, де майже всі російською розмовляють. Там і поспілкуєтесь, щоб язик не всох. Однак дуже не захоплюйтесь, бо на земляка можете натрапити, навіть зі свого міста. Раптом він вас упізнає?.. Або на пляж гайніть. Морська гладь завжди заспокоює нерви. Вас, до речі, недавно на каналі «1+1» показували, а тут українське телебачення дивляться чи не всі, хто емігрував з України. Будьте обережні, але не переживайте аж так. Усе буде добре, Паша вас зустрине.

Спочатку я, грішним ділом, подумав, що зустрічатиме Інокентія Петровича сам Павло Іванович, наш колишній прем'єр-міністр, адже він у Лос-Анджелесі, здається... Правда, чи вже випустили його з імміграційної в'язниці, я достеменно не знав. Але, зваживши подумки особу колишнього прем'єра і мера обласного центру, версію їх «зустрічі на Ельбі», себто в Лос-

Анджелесі, відкинув далеко вбік. Не та вагова категорія, не той масштаб польоту заокеанських птахів.

– А документи в порядку? Проблем не буде? – запитав Житарюк, відірвавши очі від газети.

– Не буде, – запевнив його хлопець в окулярах. – Фірма гарантує. Комар носа не підточить! Підготували для вас повний пакет: право на працю, водійське посвідчення, медичну страхівку, угоду на оренду квартири. Ви майже постійний мешканець США, тільки на грін-карту тре' трохи зачекати.

– Скільки?

– Півроку.

– А чи не можна швидше? – запитав Інокентій Петрович.

– Ні, – заперечливо похитав головою хлопець, – потрібен час, півроку не менше. Не все ми можемо. Наберіться терпіння. Вище голову, пане Житарюк, і тримайте хвіст трубою! Ніхто вас тут не шукатиме, а тимчасові труднощі на початку є в усіх, але вони швидко забуваються. У Паші теж спочатку острах був, власної тіні лякався. А тепер він гейзер оптимізму! Пам'ятайте, ви у вільній країні, серед вільних людей. Все буде о'кей!

– Воно-то так, – чомусь важко зітхнув Інокентій Петрович, – оптимістом бути краще, але... Відчуття в мене якесь недобре, сум'яття в душі, неспокій. Розумію, що нерви...

– Візьміть в аптеці заспокійливе, – порадив молодик. – На жінок час від часу поглядайте – це вас підбадьорить, з депресії виведе. Але не дуже захоплюйтеся і не пробуйте знайомитись на вулиці, тим паче щось непристойне пропонувати. Можете заgrimіти на

кілька років у в'язницю лише за натяк на інтим, якщо сексапільна красуня, не дай Боже, поскаржиться на вас поліцейському. Бо проституція, а також усякі сексуальні пропозиції незнайомим жінкам, особливо на вулиці, в Америці суворо караються. Правда, не в усіх штатах. От якби ви були у Лас-Вегасі...

– Он як, – вичавив із себе посмішку Житарюк, – а мені казали...

– Що вам казали – забудьте! Усьому свій час. Будемо прощатися. Мені треба виходити. Зустрінемося вже перед вашим від'їздом, якраз через тиждень, наступного вівторка. Рейс о третій по полудню з летища Кеннеді. В обід, рівно о дванадцятій, за вами під'їду. Летітимете рейсом авіакомпанії «Дельта», – коротко мовив молодик і додав: – У двір заїжджати не буду, чекатиму на вулиці.

Поклав течку на коліна мера, міцно потиснув на прощання руку і подався до виходу.

Шпигунського начиння, що непомітно фотографує, в мене, розуміється, не було, тому вирішив використати свій смартфон. Вимкнув звук, затулив рукою апарат, щоб лише око камери було ззовні. Спочатку Житарюка сфотографував, а потім і молодика в окулярах, коли той виходив із вагона. Для чого це мені, мимохідь запитав себе? Був би в Україні, здав би мера в поліцію. Але тут, у Штатах, його ніхто арештовувати не буде, хіба що закон порушить.

А тим часом Інокентій Петрович збирався виходити. Підвівся, взяв течку в ліву руку, газету – в праву. Пробіг настороженим поглядом по вагону. Я байду-же повернув голову до вікна, одначе встиг перед тим направити око камери на нього і тихенько натиснути

значок на панелі смартфона. Мер спокійно почимчикував до виходу та, як мені здалося, на моє знімання не зреагував зовсім, бо піввагона пасажирів бавилися своїми гаджетами. З'явилася впевненість, що Житарюк «папараці» не засік, і я вирішив простежити за ним далі. Згадав, що не одне журналістське розслідування провів удадо, коли в обласній газеті вів рубрику «Кримінальна хроніка». Тому йти за фігурантом відкритого в Україні кримінального провадження мене підштовхувала не лише звичайна людська цікавість, а ще й не зовсім забута професійна звичка.

Я без зайвих рухів, тихенько підвівся і рушив до розсувних дверей вагона, але з іншого боку. Почекав трохи, поки мер вийде на перон. Зволікати не варто, Інокентій Петрович може легко загубитися в натовпі. Про всяк випадок, запам'ятав назву станції, де зійшов з потяга, – «18-та авеню». Легко знайшов серед юрби синьо-жовту футболку ексмера. Я, слід зазначити, не мав чіткого плану щодо подальших дій. Затримувати Кешу Вирвизуба і передавати його до рук поліції було б затією безглуздою. Залишалося одне – з'ясувати адресу тимчасового проживання співвітчизника, котрий перебуває в міжнародному розшуку. А далі що, запитав себе подумки? Далі закину електронною поштою фото й листа своєму кумові, майорові поліції Петрові Мукосію, а він доправить дані про місцезнаходження втікача, кому треба.

Конспіратор з Інокентія Петровича нікудишній, безпечно йде, хвоста не відчуває. Мені й самому не віриться, що у двадцятимільйонному місті доля випадково звела двох земляків: аматора-нишпорку й потенційного кандидата на тюремні нари.

Сонце вже хилилося до обрію і спека трохи спала. Йти за Житарюком гамірливою вулицею було легко. Багатонаціональна юрба в строкатому одязі з різними відтінками шкіри дозволяла бути непоміченим. Я бачив, як Інокентій Петрович вертів навсібіч головою, затримуючи погляд на жінках. Уважно придивлявся, мабуть, визначав подумки, звідки вона: з Африки, Азії, Південної Америки чи, може, навіть з України? Милувався вродою, розтуливши спрагли до любощів уста, ковтав гірку слину і йшов далі, либонь, уявляючи ввечері красуню у своєму ліжку. Чорні й білі, бліденькі й засмагли, юні й зрілі, оголені й по-східному таємничі в паранджах і сарі – жінок багато, а Інокентій Петрович один. У кишені шелестіли долари, але на них не можна було зняти жодної лялечки для плотських утіх. А без жінки йому було тяжко, як і без живого спілкування рідною мовою, бо англійської наш мер не знав. Ще без спілкування українською, думаю, Житарюк дав би собі раду, а от без жінки...

Кілька місяців кабінет мера був під прицілом служби безпеки – ретельно все писалося на камеру, а потім стався, як у нас часто буває, витік інформації. Пікантні подробиці, як у робочий час розважався Інокентій Петрович, хтось виклав у ютюбі, а звідти відео безперешкодно перекочувало на екрани телебачення. І отримання хабарів, і п'янки-гулянки, і сексуальні оргії пана мера стали відомі широкому загалу.

Біля продуктового супермаркету, де торгували здебільшого товарами російських виробників, популярного через порівняно низькі ціни, виструнчившись у шеренгу, майже впритул до прозорих вітрин, розмахував триколірними стягами гурт людей. Якась

акція, збагнув я. Дівчата й хлопці, чоловік з двадцять, привітно посміхалися, раділи не знати чого, вигукуючи: «Россия! Россия! Всех с праздником, сегодня День свободной, демократической России!» І тут я згадав, що нині 12 червня – в Росії свято. У мене, наче по команді з підсвідомості, враз помінявся настрій. Я людина сумирна, неконфліктна, якщо мене не зачіпати. Але коли б'є по голові... Коли навіть тут, у Нью-Йорку, країну-загарбника вихваляють і називають демократичною, проковтнути те було важко.

Я хотів обійти їх стороною, ступив навіть на проїжджу частину вулиці, як раптом молода, досить симпатична дівчина підбігла до мене й почепила на груди георгіївську стрічку – символ окупації моєї країни. Кров одразу вдарила в лице. І сюди вже простягнула свої щупальця держава-агресор, подумав. Скрізь пхають свої писки! Я зірвав колорадську стрічку, кинув під ноги і почав з насолодою її топтати.

– Дядя, ви сумасшедший! – обурено сказала дівчина.

– Отойди в сторону, Лена, это хохол! – прорік стрижений під нулівку хлопець у майці з портретом російського президента.

– Может, поговорим? – сміливо запропонувала дівчина, войовниче кресонувши по мені зеленими очима.

Можна було б і поговорити. Але часу на дискусію в мене не було – синьо-жовта футболка Інокентія Петровича віддалялася.

Я мовчки рушив далі, пильно вдивляючись в обличчя учасників проросійської акції. Треба запам'ятати супротивників, можливо, невдовзі доведеться вказати на кожного пальцем.

Активісти, як я помітив, перестали горланити «Россия, Россия» і з цікавістю поглядали на божевільного «дядю», тобто на мене, який наважився топтати символ російської пропаганди. Хтось плюнув дотолу, хтось кривив уста, хтось вороже позирав, стримуючи себе, аби не кинутись у бійку. Кулаки стискались і в мене, однак був дуже невідповідний момент – Інокентій Петрович майже зник з поля зору. Треба заспокоїтись і не звертати уваги на проплачених ура-патріотів. Відомо, хто виходить на подібні акції.

Пройшовши швидкою ходою два квартали, я перейшов на протилежний бік вулиці. Відстань до об'єкта спостереження скоротилася. Чітко бачив, як Інокентій Петрович звернув праворуч. Пішов слідом за ним і опинився на тихій, майже безлюдній, але вщент заповненій автівками, вулиці. Жодного вільного місця, зауважив, навіть платні місця паркування, де стоять лічильники, зайняті. Житарюк зупинився з наміром перейти вулицю, якимось дивно й насторожено глянув праворуч, потім ліворуч. Опісля ще раз озирнувся, похапцем викинув в урну для сміття газету й дістав з кишені мобільний телефон. Комусь телефонував. Я теж зупинився і двічі сфотографував Інокентія Петровича. Перевірив чи збереглися фото. Так, усе гаразд, фото на місці. Особливо вдале – з мобільником біля вуха. На сьогодні, подумав, мабуть, світлин достатньо. Вже смеркалося, глянув на годинник – була 20:54.

А тим часом екскмер, із затиснутим у руці телефоном і течкою під пахвою, перейшов вулицю і впевнено покрокував до вузького провулку між двома триповерховими будинками. У дворі я помітив ще кілька будинків, в одному з яких, напевно, тимчасово зупи-

нився Житарюк. Як далі чинити, ще не знав, тому вирішив спочатку зателефонувати похреснику, в якого гостював, і попередити, що затримуюся. Раптом позаду себе почув кроки. Зателефонувати не встиг. Могутній електричний розряд трусонув тіло, зігнув удвоє і кинув на тротуар. Гострий біль, запах озону і думка – все, приїхали...

Очуняв від того, що хтось тицяв шматком просякнутої нашатирем вати мені під ніс, турботливо підтримував голову, зазірав у очі й казав щось англійською. Поряд стояла машина швидкої допомоги. Відчув як скажено гупає серце. Подумав, що й тиск у мене, напевне, підскочив. Так і вбити могли...

Тут під'їхала поліцейська машина. Когось хочуть арештувати, чи не мене часом? Треба ушиватися звідси поки не пізно. І чим швидше – тим краще, чим швидше – тим краще...

Я спробував стати на рівні, однак відчув гострий біль у колінній чашечці лівої ноги. Видно, ушкодив, коли падав. І раптом краєм ока помітив на тротуарі тіло молодика з підземки, з яким зустрічався Інокентій Петрович у вагоні метро. Правда, тепер він був без окулярів – окуляри в дорогій оправі закотилися аж під передні колеса запаркованого неподалік авта. З простреленої голови хлопця текла кров.